Lieta Nr. C75011123
Arhīva Nr. C-0111-23
ECLI:LV:ELT:2023:0606.C75011123.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 6. jūnijā

Ekonomisko lietu tiesa,
tiesnesis Kaspars Vecozols,
tiesas sēžu sekretāre Elīna Karole,
piedaloties prasītājas maksātnespējīgās *sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* (reģ. Nr. 40103664147) pārstāvei administratorei Svetlanai Iskrovai un *SIA "AKOTI ZS"* (reģ. Nr. 42403041803) /amats/ /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu par uzņēmuma pārejas konstatēšanu un parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Ekonomisko lietu tiesā 2023. gada 29. martā ierosināta civillieta maksātnespējīgās *sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* (turpmāk – maksātnespējīgā *SIA* "Metenis un co") prasībā pret *SIA "AKOTI ZS"*, lūdzot:

1) atzīt, ka ir notikusi maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreja *SIA "AKOTI ZS"*;

2) piedzīt no *SIA "AKOTI ZS"* par labu maksātnespējīgai *SIA "Metenis un Co"* 68 720,42 EUR;

3) noteikt maksātnespējīgai *SIA "Metenis un Co"* tiesības līdz sprieduma pilnīgai izpildei saņemt likumiskos procentus.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un apsvērumi.

[1.1] 2020. gada 10. novembrī pasludināts *SIA "Metenis un Co"* maksātnespējas process.

[1.2] Maksātnespējas administratores ieskatā ir notikusi *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreja Komerclikuma 20. panta izpratnē *SIA "AKOTI ZS"*.

[1.2.1] Maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* vienīgais dibinātājs un /amats/ bija /pers. B/. 2014. gada 29. aprīlī /pers. B/ atsavināja visas sev piederošās pamatkapitāla daļas dēlam /pers. C/, kurš šobrīd ir vienīgais maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* dalībnieks un arī vienīgais /amats/.

Maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* vienīgā juridiskā adrese ir /adrese/. Minētais īpašums pieder /pers. A/, kura ir /pers. B/ sieva un /pers. C/ māte.

/pers. C/ kā *SIA "Metenis un Co"* pārstāvis 2022. gada 2. aprīlī ir iesniedza administratorei paskaidrojumus, kuros norādīja, ka maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* ir veikusi saimniecisko darbību lauksaimniecības jomā Mākoņkalna pagastā, Rēzeknes novadā. Prasības pieteikumā norādīts, ka maksātnespējas administratore nav atradusi nevienu dokumentu, kas apliecinātu saimnieciskās darbības veikšanu lauksaimniecības jomā.

2019. gada 11. janvārī Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) pieņēma lēmumu par lēmuma par atbalsta pasākuma piemērošanu maksātnespējīgajai *SIA "Metenis un Co"* atcelšanu, savukārt 2019. gada 21. februārī VID pieņēma lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu no maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* 42 544,08 EUR apmērā.

Maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* aktīva saimnieciskā darbība noslēdzās 2019. gada janvārī.

[1.2.2] *SIA "AKOTI ZS"* dibināta 2017. gada 15. novembrī. Tās vienīgais dalībnieks ir ir /pers. C/. No 2020. gada 1. decembra *SIA "AKOTI ZS"* vienīgā /amats/ ir /pers. A/.

SIA "AKOTI ZS" juridiskā adrese ir "Astru mājas", Gineviči, Rēzeknes novads, Mākoņkalna pagasts. Minētais nekustamais īpašums kopš 2016. gada 9. septembra pieder /pers. C/.

[1.3] No VID 2022. gada 31. marta lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu un nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi izriet, ka VID papildus konstatējis šādus apstākļus.

[1.3.1] Maksātnespējīgajai *SIA "Metenis un Co"* 2015. gada 26. augustā bija izsniegta Satiksmes ministrijas licence kravu starptautiskajiem autopārvadājumiem, kas anulēta 2020. gada 21. septembrī, savukārt 2016. gada 17. maijā bija izsniegta Zemkopības ministrijas licence par tiesībām veikt komercdarbību zvejniecībā.

Maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* 2019. gada 15. martā EDS iesniegtajā ziņojumā norādīts, ka komercsabiedrības faktiskie darbības veidi ir transporta pakalpojumi, lauksaimniecība un zvejniecība.

SIA "AKOTI ZS" papildu darbības veidi VID norādīti – augkopības papilddarbības, citu koku un krūmu audzēšana, augkopības papilddarbības, kravu automobiļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings, kravu pārvadājumi pa autoceļiem un lauksaimniecības mašīnu un iekārtu iznomāšana un ekspluatācijas līzings. *SIA "AKOTI ZS"* 2019. gada 23. janvārī izsniegta Satiksmes ministrijas licence kravu starptautiskajiem autopārvadājumiem.

[1.3.2] Maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* PVN deklarācijās par 2018. gadu uzrādījusi kopējo darījumu vērtību 264 253,83 EUR, par 2019. gada janvāri – 3 635,62 EUR, par 2019. gada februāri – jūliju – 0,00 EUR, par 2019. gada augustu – 17 500,00 EUR, par 2019. gada septembri – 0,00 EUR, par 2019. gada oktobri – 10,00 EUR, par 2019. gada novembri – 20,00 EUR, par 2019. gada decembri – 0,00 EUR, par 2020. gada I ceturksni – 10,00 EUR, par 2020. gada II ceturksni – 2 000,00 EUR, par 2020. gada III ceturksni – 0,00 EUR. 2020. gada 16. septembrī apturēta maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* saimnieciskā darbība un sabiedrība izslēgta no VID PVN maksātāju reģistra.

SIA "AKOTI ZS" ar 2019. gada 7. maiju reģistrēta VID PVN maksātāju reģistrā un pirmajā iesniegtajā PVN deklarācijā par 2019. gada maiju uzrādīja kopējo darījumu vērtību 14 236,07 EUR apmērā, par 2019. gada jūniju – 14 187,47 EUR, par 2019. gada jūliju – 17 686,34 EUR, par

2019. gada augustu – 10 271,92 EUR, par 2019. gada septembri – 11 296,19 EUR, par 2019. gada oktobri – 11 042,69 EUR, par 2019. gada novembri – 10 297,91 EUR, par 2019. gada decembri – 7 824,88 EUR. *SIA "AKOTI ZS"* PVN deklarācijās par 2019. gada maiju – decembri uzrādītā kopējā darījumu vērtība ir 96 843,47 EUR, par 2020. gadu – 116 550,34 EUR, par 2021. gada janvāri – novembri – 91 936,53 EUR.

[1.3.3] Prasības pieteikumā norādīts, ka *SIA "AKOTI ZS"* aktīvu saimniecisko darbību uzsāka 2019. gada janvārī.

Prasītāja norādījusi, ka *SIA "AKOTI ZS"* piegādes veic tam pašam klientam – *SIA "DHL LOGISTICS LATVIA"*, kuram pakalpojumus sniedza arī maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"*. *SIA "AKOTI ZS"* sniegusi pakalpojumus *SIA "DHL LOGISTICS LATVIA"* 2019. gadā – 99,70% no kopējās darījumu summas, 2020. gadā – 99,11% apmērā no kopējās darījumu summas un 2021. gada janvārī – novembrī – 100% no kopējās darījumu summas. Minētais norāda uz to, ka *SIA "AKOTI ZS"* galvenais komercdarbības veids ir kravas komercpārvadājumi ar kravas automobiļiem, kas atbilst maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* veiktajam pamatdarbības veidam.

Maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* PVN deklarācijā par 2019. gada augustu deklarējusi realizācijas darījumu ar *SIA "AKOTI ZS"*. Proti, *SIA "AKOTI ZS"* no maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* iegādājusies traktoru *MASSEY FERGUSON 6485* par 17 500,00 EUR un PVN 3 675,00 EUR. No attaisnojuma dokumentā aile "apmaksas veids" nav aizpildīta, savukārt ailē "apmaksāt līdz" norādīts "līgums par savstarpējo ieskaitu Nr. 05082019".

SIA "AKOTI ZS" saimnieciskajā darbībā izmanto kravas segļu vilcēju *VOLVO FH12*, kuru nomā no /pers. C/, pamatojoties uz 2020. gada 12. maija nomas līgumu. Minētā transportlīdzekļa īpašnieks laikā no 2017. gada 11. janvāra līdz 2020. gada 12. maijam bija *AS "PRIVATBANK"* un turētājs – maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"*. Laikā no 2020. gada 12. maija līdz 2020. gada 30. oktobrim īpašnieks bija /pers. C/ un turētājs – maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"*. No 2020. gada 30. oktobra īpašnieks ir /pers. C/. Līdzīgi apstākļi konstatējami arī attiecībā uz *SIA "AKOTI ZS"* saimnieciskajā darbībā izmanto *VOLVO FH*.

SIA "AKOTI ZS" savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto *SIA "Metenis un Co"* izmantotos transportlīdzekļus – kravas transporta furgons *CITROEN JUMPER*, kas laikā no 2015. gada 8. jūnija līdz 2020. gada 12. maijam bija reģistrēts *AS "PRIVATBANK"* īpašumā un turējumā – maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"*. 2020. gada 12. maijā reģistrēts maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* īpašumā un tajā pašā dienā atsavināts /pers. C/. Tāpat *SIA "AKOTI ZS"* savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto puspiekabi transporta kravas kasti *HUMBAUR HSA351324*, kas bijusi reģistrēta *AS "PRIVATBANK"* īpašumā un turējumā – maksātnespējīgajai *SIA "Metenis un Co"*. 2018. gada 22. martā tā reģistrēta maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* īpašumā un tajā pašā dienā atsavināta *SIA "NORD LĪZINGS"*, turējumā nododot /pers. C/. Tādējādi konstatējama maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* izmantoto pamatlīdzekļu pārņemšana.

[1.3.4] Prasības pieteikumā norādīts, ka arī *SIA "AKOTI ZS"* savā saimnieciskajā darbībā (graudu audzēšanā) izmanto to pašu 8,82 ha zemesgabalu Rēzeknes novadā, kuru iepriekš savā saimnieciskajā darbībā izmantoja maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"*. Tāpat *SIA "AKOTI ZS"* no /pers. C/ nomā 4,2 ha zemesgabalu, kā arī 15,2 ha zemesgabalu Rēzeknes novadā. Attiecīgi konstatējama maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* saimnieciskās darbības vietas pārņemšana.

[1.3.5] *SIA "AKOTI ZS"* savu darbību uzsāka ar maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* darbaspēka resursiem. Bijušie maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* darba ņēmēji /pers. B/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. A/, /pers. F/, /pers. C/, reģistrēti kā *SIA "AKOTI ZS"* darba ņēmēji.

[1.3.6] *SIA "AKOTI ZS"* 2022. gada 28. februāra iesniegumā VID ir norādījusi, ka piekrīt veikt *SIA "Metenis un Co"* nodokļu parāda nomaksu, kā arī lūdz ļaut parādu nomaksāt pakāpeniski laikā no 2022. gada 25. marta līdz 2025. gada 24. martam.

[1.4] Maksātnespējas procesa ietvaros noskaidrots, ka 2017. gada 19. janvārī maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* aizņēmās no *AS "CAPITALIA"* 50 000,00 EUR (procentu likme gadā – 22%). Līgumā norādīts aizdevuma izsniegšanas mērķis – *SIA "METENIS"* saistību izpilde pret *AS Swedbank*.

SIA "METENIS" dibināta 1993. gadā un likvidēta 2020. gadā. Tās /amats/ un dalībnieki ir bijuši /pers. B/ un /pers. A/.

2017. gadā starp *SIA "METENIS"* un maksātnespējīgo *SIA "Metenis un Co"* noslēgta vienošanās par savstarpējo ieskaitu. Tā ietvaros *SIA "METENIS"* aizdevums par summu, kuru maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* saņēma aizdevumu no *AS "CAPITALIA" SIA "METENIS"* saistību dzēšanai dzēsta ar sešiem rēķiniem, ar kuriem *SIA "METENIS"* it kā pārdeva *SIA "Metenis un Co"* divus stāvvadus zvejniecībai un apmaksāja četrus automašīnu nomas rēķinus.

Savas saimnieciskās darbības laikā maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* no sava konta samaksāja *AS "CAPITALIA"* 16 804,72 EUR.

2018.gada 7.jūnijā starp maksātnespējīgo *SIA "Metenis un Co"* un *SIA "AKOTI ZS"* tika noslēgts aizdevuma līgums, ar kuru *SIA "AKOTI ZS"* aizdeva maksātnespējīgajai *SIA "Metenis un Co"* 51 207,06 EUR. Visa aizdevuma summa tika novirzīta *SIA "Metenis un Co"* saistību izpildei pret *AS "CAPITALIA"*. Maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* savas saistības pret *SIA "AKOTI ZS"* ir segusi tikai daļēji – 21 175,00 EUR apmērā ieskaita veidā, pārdodot *SIA "AKOTI ZS"* traktoru *MASSEY FERGUSON 6485*. Atlikušās saistības pret *SIA "AKOTI ZS"* maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* nav pildījusi. *SIA "AKOTI ZS"* nav pieteikusi arī savu kreditora prasījumu maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* maksātnespējas procesā.

[1.5] Atbilstoši administratores sagatavotajam kreditoru prasījumu reģistram kopējais maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* maksātnespējas procesā pieteikto un atzīto kreditora prasījumu apmērs ir 68 720,42 EUR.

[1.6] Prasība pamatota ar Maksātnespējas likuma 72. pantu, 96. pantu, Komerclikuma 20. pantu un Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 10. punktu, 93. panta pirmo daļu, 137. panta pirmo daļu, 138. panta trešo daļu, 142. panta pirmo daļu un 196. pantu.

[2] Ar tiesā 2023. gada 3. maijā saņemtajiem paskaidrojumiem *SIA "AKOTI ZS"* norādījusi, ka celto prasību neatzīst daļā par parāda piedziņu un lūdz izbeigt civillietu.

[2.1] *SIA "AKOTI ZS"* nav saprotams juridiskais pamatojums parāda piedziņai no *SIA "AKOTI ZS"*. Proti, Prasītāja uzņēmuma pārejas gadījumā atbilstoši Komerclikuma 20. pantam *SIA "AKOTI ZS"* kā uzņēmuma ieguvējs atbild par visām maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* parādsaistībām, t.i., kreditoriem ir tiesības vērsties pret uzņēmuma ieguvēju ar saviem prasījumiem. Paskaidrojumos norādīts, ka VID šādas savas tiesības izmanto atbilstoši 2022. gada 31. marta lēmumam par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu un nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi no *SIA "AKOTI ZS"*. Tāpat paskaidrojumos norādīts, ka *SIA "AKOTI ZS"* ar vairākiem kreditoriem veic norēķinus pēc savas iniciatīvas.

[2.2] Paskaidrojumos norādīts, ka *SIA "AKOTI ZS"* ieskatā uz konkrēto gadījumu nav attiecināms solidāras atbildības pienākums.

Maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* maksātnespējas procesā pēc *SIA "AKOTI ZS"* pārstāvja /pers. C/ pieteikuma ir uzsākts civilprocess un līdz 2023. gada 2. jūnijam tiks celta prasība tiesā Civilprocesa likuma 30.^{7} nodaļā noteiktajā kārtībā par to, ka pēc uzņēmuma pārejas visi kreditoru prasījumi ir pārgājuši uz *SIA "AKOTI ZS"* un maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* nav solidāri atbildīga par to izpildi. Attiecīgi visi maksātnespējas administratora pieņemtie lēmumi par kreditoru prasījumu atzīšanu prasītāja maksātnespējas procesā ir atceļami sakarā ar administratorei pieejamiem jaunatklātiem apstākļiem par uzņēmuma pāreju. Pēc šo lēmumu atcelšanas maksātnespējas process ir izbeidzams, jo nav kreditoru prasījumu. Līdz ar to arī šīs lietas ietvaros nav pamata izskatīt prasījumu, jo tas neeksistē. Proti, maksātnespējīgajai *SIA "Metenis un Co"* maksātnespējas procesā nav parādu, kurus administratorei ir pamats prasīt atlīdzināt.

[3] 2023. gada 17. maija tiesas sēdē prasītājas pārstāve uzturēja prasības pieteikumā norādītos argumentus, savukārt atbildētājas pārstāve uzturēja paskaidrojumos sniegto argumentāciju.

Motīvu daļa

[4] Novērtējot prasītājas prasības pieteikumā un atbildētājas paskaidrojumus izklāstīto, kā arī pārbaudot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pilnībā apmierināma.

[5] Maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* lūgusi atzīt *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreju *SIA "AKOTI ZS"*, kā arī lūgusi piedzīt no *SIA "AKOTI ZS"* maksātnespējas procesā pieteikto un atzīto kreditora prasījumu apmēru, kas ir 68 720,42 EUR.

Lai noskaidrotu, vai *SIA "AKOTI ZS"* kā maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma ieguvējai ir pienākums segts maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* parādus, tiesai ir nepieciešams noskaidrot, vai ir notikusi maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreja.

[5.1] Atbilstoši Komerclikuma 18. pantam uzņēmums ir organizatoriski saimnieciska vienība, kurā ietilpst komersantam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus komersants izmanto komercdarbības veikšanai. Savukārt uzņēmuma pārejas regulējums ietverts Komerclikuma 20. pantā, nosakot, ka gadījumā, ja uzņēmums vai tā patstāvīga daļa pāriet citas personas īpašumā vai lietošanā, uzņēmuma ieguvējs atbild par visām uzņēmuma vai tā patstāvīgās daļas saistībām. Tomēr par tām saistībām, kuras radušās pirms uzņēmuma vai tā patstāvīgās daļas pārejas citas personas īpašumā vai lietošanā un kuru izpildes termiņš vai nosacījums iestājies piecu gadu laikā pēc uzņēmuma pārejas, uzņēmuma nodevējs un uzņēmuma ieguvējs atbild solidāri. Uzņēmuma vai tā patstāvīgas daļas pārejas gadījumā uzņēmumā vai tā daļā ietilpstošie prasījumi un citas tiesības pāriet uz uzņēmuma ieguvēju.

Atbilstoši Senāta sniegtajam skaidrojumam Komerclikuma 20. panta pirmās daļā ietverto noteikumu par uzņēmuma pāreju mērķis ir novērst situācijas, kurās sabiedrība tiek „iztīrīta" no aktīviem, neatstājot tās kreditoriem cerības saņemt tiem pienākošos samaksu. Tas nozīmē, ka līdz ar uzņēmuma aktīviem (materiālām un nemateriālām vērtībām) uzņēmuma ieguvējam pāriet atbildība par saistībām, lai tādā veidā pasargātu gan kreditorus, gan darbaspēku no uzņēmuma pārejas izraisītām negatīvām sekām (Senāta 2017. gada 9. novembra spriedums lietā nr. SKC-340/2017).

Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā un Senāta judikatūrā, uz kuru atsaukusies arī prasītājas pārstāve, ir nostiprināti kritēriji un pazīmes, kuru konstatēšana var liecināt par uzņēmuma pāreju. Tā, piemēram, Senāta 2017. gada 9. novembra spriedumā lietā nr. SKC-340/2017 ir atzīts, ka par uzņēmuma pāreju liecina darbinieku pāriešana darbā pie uzņēmuma ieguvēja, uzņēmuma atrašanās vietas un juridiskās adreses saglabāšana, pamatlīdzekļu un krājumu nodošana, saistību pārņemšana u.c. apstākļi.

[5.2] Lietā esošie pierādījumi apliecina maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma nodošanu *SIA "AKOTI ZS"*. Tiesa konstatē, ka *SIA "AKOTI ZS"* uzsākusi saimniecisko darbību pēc maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* saimnieciskās darbības pārtraukšanas. VID 2023. gada 3. maijā sniegtā informācija liecina par maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* darba spēka pāriešanu pie *SIA "AKOTI ZS"*. Tāpat VID 2022. gada 31. marta lēmumā par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu un nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi atspoguļotā informācija liecina par to, ka *SIA "AKOTI ZS"* galvenais komercdarbības veids ir kravas komercpārvadājumi ar kravas automobiļiem, kas atbilst maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* veiktajam pamatdarbības veidam. *SIA "AKOTI ZS"* izmanto tos pamatlīdzekļus (transportlīdzekļus), kurus savā saimnieciskajā darbībā izmantojusi maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"*.

Tiesa konstatē, ka maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreju *SIA "AKOTI ZS"* pēc būtības neapstrīd arī atbildētāja. Proti, ar *SIA "AKOTI ZS"* 2023. gada 2. maija paskaidrojumiem atbildētāja norādījusi, ka prasību neatzīst daļā par parāda piedziņu, sniedzot skaidrojumu par solidāro atbildību uzņēmuma pārejas gadījumā. Arī 2023. gada 17. maija tiesas sēdē atbildētājas pārstāve pēc būtības apstiprināja, ka neapstrīd uzņēmuma pāreju, norādot, ka šo faktu jau ir konstatējis VID un atbildētājai VID konstatētais ir saistošs. Tiesa norāda, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta piektajai daļai pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Konkrētās lietas apstākļi liecina, ka maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* ienākumus radoša saimnieciskā darbība ir nodota uzņēmuma ieguvējam, tādējādi apgrūtinot parādniekam segt tās esošos parādus. Minētie apstākļi ir pamats, lai secinātu, ka uzņēmuma ieguvējs ir atbildīgs par uzņēmuma nodevēja parādiem.

[6] No lietā esošā maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* kreditoru prasījumu reģistra izriet, ka kopējais uz 2022. gada 17. jūliju atzīto kreditoru prasījumu apmērs ir 68 7720,42 EUR, kas arī ir prasības summas šīs tiesvedības ietvaros. No kopējās kreditoru prasījumu summas absolūti lielāko daļu, t.i., 67 508,81 EUR veido VID kā kreditora prasījumi. Atlikušo daļu veido citu kreditoru prasījumi (*SIA Mapon* – 74,33 EUR; *"Latvijas Mobilais Telefons" SIA* – 100,00 EUR; *OU "Plus Baltic"* – 1037,28 EUR).

[6.1] Tiesa konstatē, ka VID 2022. gada 31. martā pieņēmis lēmumu par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu un nokavēto nodokļu labprātīgu izpildi. No minētā lēmuma izriet, ka 2022. gada 31. janvārī VID *SIA "AKOTI ZS"* nosūtījis brīdinājumu, ar kuru tika aicināta veikt maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* nodokļu saistību samaksu, jo atbilstoši brīdinājumā norādītajam ir notikusi maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreja *SIA "AKOTI ZS"*. Lai arī *SIA "AKOTI ZS"* vismaz sākotnēji nav piekritis informācijai par uzņēmuma pāreju, tomēr ar 2022. gada 14. februāra un 28. februāra iesniegumiem paziņojusi, ka piekrīt veikt maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* nodokļu parāda nomaksu laikā no 2022. gada 25. marta līdz 2025. gada 24. martam. Tā rezultātā VID 2022. gada 31. martā pieņēmis lēmumu piedzīt no *SIA "AKOTI ZS"* nokavētos nodokļu maksājumus 67 458,81 EUR apmērā un noteicis termiņus, kādos veicama nokavēto nodokļu maksājumu labprātīga samaksa (maksājumi veicami katru mēnesi, sākot no 2022. gada 31. marta līdz 2025. gada 25. februārim). VID arī norādījis, ka gadījumā, ja netiks veikti ar šo lēmumu noteiktie maksājumi vai kārtējie nodokļu maksājumi nodokļu likumos noteiktajos termiņos, VID izmantos tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma lemt par šī lēmuma atcelšanu.

Līdz ar to maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* maksātnespējas procesa ietvaros ar šo prasības pieteikumu ir lūgts piedzīt no *SIA "AKOTI ZS"* 68 720,42 EUR, kas atbilst kopējam atzīto kreditoru prasījumu apmēram, bet VID kā lielākais maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* kreditors jau ir vienojies ar maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* uzņēmuma ieguvēju par labprātīgu 67 458,81 EUR nomaksu līdz 2025. gada februārim. No pušu paskaidrojumiem 2023. gada 17. maija tiesas sēdē izriet, ka *SIA "AKOTI ZS"* šajā laika posmā nav veikusi nodokļu maksājumu parādu nomaksu (maksājumi veikti, bet tie novirzīti pašas *SIA "AKOTI ZS"* parādu segšanai).

[6.2] Augstāk minētie apstākļi ir bijuši par pamatu, lai *SIA "AKOTI ZS"* ar saviem 2023. gada 2. maija paskaidrojumiem lūgtu izbeigt civillietu, nenorādot gan konkrētu Civilprocesa likumā noteiktu pamatu tiesvedības izbeigšanai. Arī 2023. gada 17. maija tiesas sēdē savu lūgumu uzturēja. Līdz ar to tiesai ir nepieciešams noskaidrot, vai konkrētajos apstākļos ir konstatējams kāds no Civilprocesa likuma 223. pantā noteiktajiem tiesvedības izbeigšanas pamatiem.

[6.2.1] Tiesa norāda, ka pastāvot Komerclikuma 20. pantā noteiktajiem apstākļiem, kas rada solidāru saistību gan uzņēmuma nodevējam, gan uzņēmuma ieguvējam, kreditors ir tiesīgs vērsties pret katru no viņiem un prasīt izpildīt visu saistību (*Skat. Torgāns K. Saistību tiesības. Otrais papildinātais izdevums, Rīga; Tiesu namu aģentūra, 2018, 79. lapa*). Uzņēmuma pārejas gadījumā kreditoru interešu aizsardzības nolūkā ir noteikts, ka kreditors iegūst prasījuma tiesības pret ieguvēju un tajā pašā laikā uz laiku saglabā arī prasījuma tiesības pret atsavinātāju (*A. Strupišs. Komerclikuma komentāri. A daļa. Komercdarbības vispārīgie noteikumi (1.-73.panti). SIA „A.Strupiša juridiskais birojs", 2003, 116. lpp*). Līdz ar to fakts, ka VID kā kreditors ir vienojies ar *SIA "AKOTI ZS"* par maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* nokavēto nodokļu maksājumu brīvprātīgu samaksu, nenozīmē, ka VID zaudē savas prasījuma tiesības pret maksātnespējīgo *SIA "Metenis un Co"*. Atbilstoši Senāta 2020. gada 20. aprīļa spriedumā SKC-105/2020 noteiktajam par administratora pienākumu veikt darbības, kas vērstas uz parādnieka mantas atgūšanu nolūkā apmierināt pieteiktos un atzītos kreditoru prasījumus (Maksātnespējas likuma 65. panta 6. punkts). Secināms, ka maksātnespējīgajai *SIA "Metenis un Co"* ir prasības tiesības attiecībā uz parāda piedziņu no uzņēmuma ieguvēja. Tas nozīmē, ka konkrētajā lietā nav pamata izbeigt tiesvedību, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223. panta 2. punktu (prasību cēlusi persona, kurai nav prasības tiesības). Turklāt arī 2023. gada 17. maija tiesas sēdē prasītājas pārstāve apstiprināja, ka VID nav atteikusies no saviem kreditora prasījumiem.

[6.2.2] Tāpat tiesai ir jānoskaidro, vai ir pamats tiesvedības izbeigšanai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223. panta 1. punktu, t.i., tiesvedība ir izbeidzama, jo lietas izskatīšana nav pakļauta tiesai, kas atbilstoši tiesību doktrīnai nozīmē, ka konkrētais strīds nav civiltiesisks strīds, bet gan tāds strīds, kas skar administratīvās attiecības un attiecīgi nav pakļauts izskatīšanai civilprocesuālajā kārtībā (*Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28. nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Autora kolektīvs Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. Tiesu namu aģentūra. Rīga, 2016, 634-635. lpp*).

Ar Senāta departamentu priekšsēdētāju sēdes 2020. gada 12. marta lēmumu skaidrots, ka nodokļa parāda bezstrīdus piedziņas gadījumā uzņēmuma pāreja konstatējama administratīvā procesa ietvaros. Minētais jautājums ir pakļauts administratīvajām tiesībām, lai neapdraudētu nodokļa parāda piedziņas efektivitāti un liegtu iespēju nodokļa parādniekam izvairīties no atbildības par nodokļu saistībām, izmantojot formālu juridiskās identitātes maiņu. Minētā atziņa arī nostiprināta ar Senāta 2021. gada 19. maija lēmumu lietā SKA-984/2021, norādot, ka VID lēmums par nodokļa parāda piedziņu ir lēmums publisko tiesību jomā. Attiecīgi tas ir pārbaudāms administratīvā procesa kārtībā. Savukārt Civilprocesa likumā noteiktā Ekonomisko lietu tiesas kompetence skatīt strīdus par uzņēmuma pārejām attiecas tikai uz civilprocesuālajām prasībām, nevis uz publisko tiesību jomu.

Lai arī maksātnespējīgā *SIA "Metenis un Co"* savu prasības pieteikumā iekļauto argumentāciju balstījusi uz VID 2022. gada 31. marta lēmuma par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu un nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi, tomēr šajā civilprocesuālajā tiesvedībā netiek pārbaudīts VID lēmums.

Kā jau norādīts, atbilstoši Maksātnespējas likuma mērķim administratora darbībām jābūt vērstām uz parādnieka mantas atgūšanu nolūkā apmierināt pieteiktos un atzītos kreditoru prasījumus. Tiesas ieskatā kreditoru prasījumu izcelsmei uzņēmuma pārejas atzīšanas prasībā, kas celta civilprocesuālajā kārtībā, nav izšķirošas nozīmes. Proti, tie var būt gan nodokļu parādi pret valsti, gan arī citas neizpildītas saistības pret privātām personām. Tādējādi fakts, ka izskatāmajā lietā lielākais maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* kreditors ir VID, kas vienojies ar atbildētāju par parādnieka nodokļu maksājumu brīvprātīgu nomaksu, neliedz konkrēto prasību skatīt civilprocesuālajā kārtībā.

[6.2.3] No lietas apstākļiem izriet, ka VID pats ir vienojies ar *SIA "AKOTI ZS"* par maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* ar nodokļiem maksājumiem saistīto parādu brīvprātīgu atmaksu un ar šo tiesvedību maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* administratore lūdz piedzīt to pašu parādu no *SIA "AKOTI ZS"*, lai apmierinātu visu kreditoru, t.sk. VID prasījumus.

Tiesa norāda, ka minētie apstākļi nav šķērslis, lai apmierinātu maksātnespējīgās *SIA "Metenis un Co"* celto prasību. Senāts ar 2020. gada 20. aprīļa spriedumu lietā SKC-105/2020 norādījis, ka vairāku patstāvīgu tiesvedību gadījumā var veidoties situācija, kurā par vienu maksājuma saistību kreditoriem ir vairāki izpildu dokumenti. Vairāku izpildu dokumentu gadījumā parādnieki tiesas sprieduma izpildes stadijā paši varēs kontrolēt, lai kreditors neiedzīvojas uz viņu rēķina. Līdz ar to arī šajā gadījumā sprieduma izpildes stadijā atbildētāja pati varēs kontrolēt, lai viens parāds netiktu piedzīts dubultā.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus (valsts nodevu un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus).

[7.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta (d) apakšpunktam par parāda piedziņu maksājamā valsts nodeva 1844,21 EUR, savukārt atbilstoši Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 4. punktam par uzņēmuma pārejas konstatēšanu maksāja valsts nodeva 70,00 EUR.

Administratori ir atbrīvoti no tiesas izdevumu (t.sk. valsts nodevas) samaksas valsts ienākumos prasībās, kas celtas to personu labā, kurām pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process (Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 10. punkts). Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasība ir pilnībā apmierināta, tad no atbildētājas par labu valstij piedzenama valsts nodeva 1914,21 EUR, no kuras samaksas pie prasības celšanas administrators bija atbrīvots.

[7.2] Atbilstoši Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 14. un 15. punktam, tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanas un izsniegšanas izdevumi, kā arī rakstveida pierādījumu atgriešanas izdevumi vienam pasta sūtījumam ir 2,00 EUR. Savukārt atvasinājumu izgatavošanas izdevumi ir 5,00 EUR. Tiesa ir nosūtījusi vienu pasta sūtījumu atbildētājai (prasības pieteikums un pavēste par tiesas sēdi) un sagatavojusi vienu prasības pieteikuma atvasinājumu. Tā kā šie izdevumi nav samaksāti, 7,00 EUR piedzenami no atbildētājas par labu valstij.

Līdz ar to kopā no atbildētājas par labu valstij piedzenami 1921,21 EUR.

[8] Civilprocesa likuma 195.panta pirmā daļa noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda, t.sk., prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos procentus – sešus procentus gadā no piedzenamās nesamaksātās summas.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[10] 2023. gada 17. maija tiesas sēdē tiesa noteica, ka spriedums būs pieejams tiešsaistes sistēmā 2023. gada 5. jūnijā. 2023. gada 5. jūnijā lietas dalībnieki informēti par to, ka spriedums būs sastādīts un pieejams tiešsaistes sistēmā 2023. gada 6. jūnijā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. un 193. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt *sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* (reģ. Nr. 40103664147) prasību pret *SIA "AKOTI ZS"* (reģ. Nr. 42403041803).

Atzīt, ka ir notikusi maksātnespējīgās *sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* uzņēmuma pāreja *SIA "AKOTI ZS"*.

Piedzīt no *SIA "AKOTI ZS"* par labu maksātnespējīgajai *sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* parāda saistības 68 720,42 EUR. Samaksa veicama uz maksātnespējīgās *sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* administratora norādīto kontu Nr. LV32HABA0551040604805.

Piedzīt no *SIA "AKOTI ZS"* par labu valstij tiesas izdevumus 1921,21 (1914,21 + 7,00) EUR. 7,00 EUR samaksa veicama Valsts kases kontā Nr. LV51TREL2190458019000, savukārt valsts nodevas 1914,21 EUR apmērā samaksa veicama Valsts kases kontā Nr. LV55TREL1060190911200, iesniedzot Ekonomisko lietu tiesā samaksu apliecinošus dokumentus sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā.

Noteikt maksātnespējīgajai *sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metenis un Co"* tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no *SIA "AKOTI ZS"* likumiskos procentus – 6 (sešus) procentus gadā no nesamaksātās piedzenamās summas.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedums sastādīts un pieejams 2023. gada 6. jūnijā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Ekonomisko lietu tiesā.

Tiesnesis Kaspars Vecozols